

Ovatko globalisaation vaikutukset luonnonlaki?

Lisääkö globalisaatio eriarvoisuutta?

Matti Tuomala

STN Vuosiseminaari 14022017

Helsinki

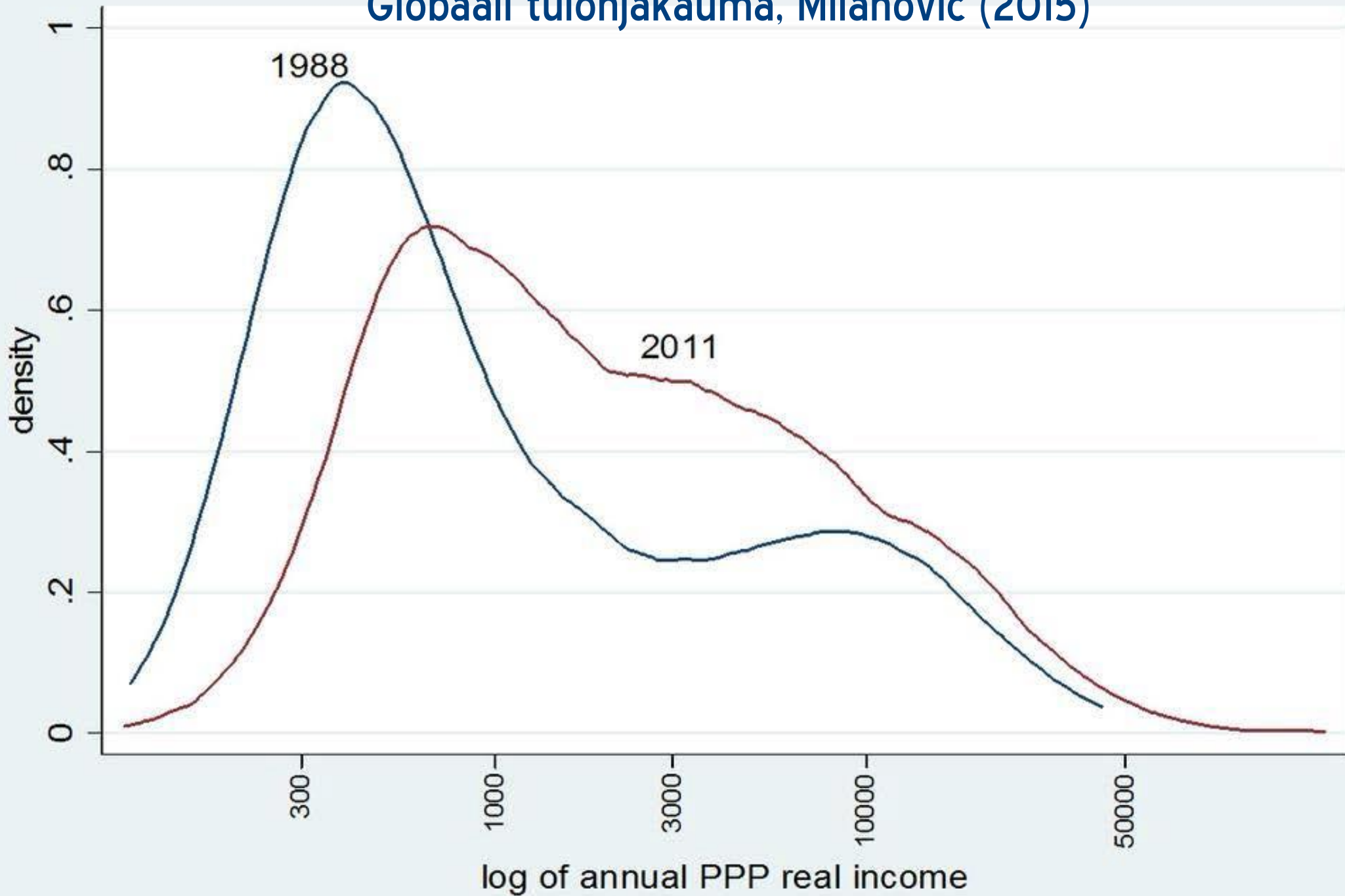

strateginen TUTKIMUS

Globalisaatio ja ulkomaankauppa: kansalliset vs globaalit tuloerot

- Viimeisen neljännesvuosisadan aikana tuloerot ovat lähes kaikissa maissa kasvaneet
- Kansainvälisen kaupan perusteoria: kaikki eivät hyödy vapaakaupasta ja kaupan kasvun myötä tuloerot kasvavat (kutistuvat) kehittyneessä (kehitys) maassa, joka vie korkeamman (matalamman) teknologian tuotteita
- Empiirinen tutkimus (erit.USA): Muilla (kansallisilla) tekijöillä (teknologia, verotus, sosiaaliset normit) on ollut suurempi rooli tuloerojen kasvussa kuin ulkomaankaupalla
- Kiinan ja Intian kasvun vuoksi globaalit tuloerot ovat taas kaventuneet.
- Huom: Kiinan vientivetoisella strategialla on ollut erilaiset vaikutukset kehittyneisiin maihin kuin Intian ”kasvu-mallilla”

Globaali tulonjakauma, Milanovic (2015)

Globalisaatio, rahoitussektori ja eriarvoisuus

- ”Pääoman vapaasta liikkuvuudesta hyödyimme me kaikki”
- Finanssikriisin myötä maksajiksi joutuivat kuitenkin me muut.
- Rahoitussektori on ollut itse kirjoittamassa sääntöjä, joilla he pärjäävät jopa kriiseissä, mitä he ovat olleet itse luomassa, myös Suomen 1990-luvun kriisissä.
- Bertolt Brecht: ”Pankin ryöstäminen ei ole mikään rikos pankin omistamiseen verrattuna”. On nyt jopa osuvampi kuin silloin ennen, jolloin ”tylsä” säädelty pankkitoiminta ei synnyttänyt kriisejä.
- 2007/2008 alkanut finanssikriisi oli hyvä opetus niille, jotka eivät uskoneet varoituksia säätelemättömäksi jätetyn globaalin rahoitussektorin uhista koko maailmantaloudelle.
- Globaalit säätelemättömät rahoitusmarkkinat ovat suurempi uhka eriarvoisuudelle kuin laajentunut ulkomaankauppa

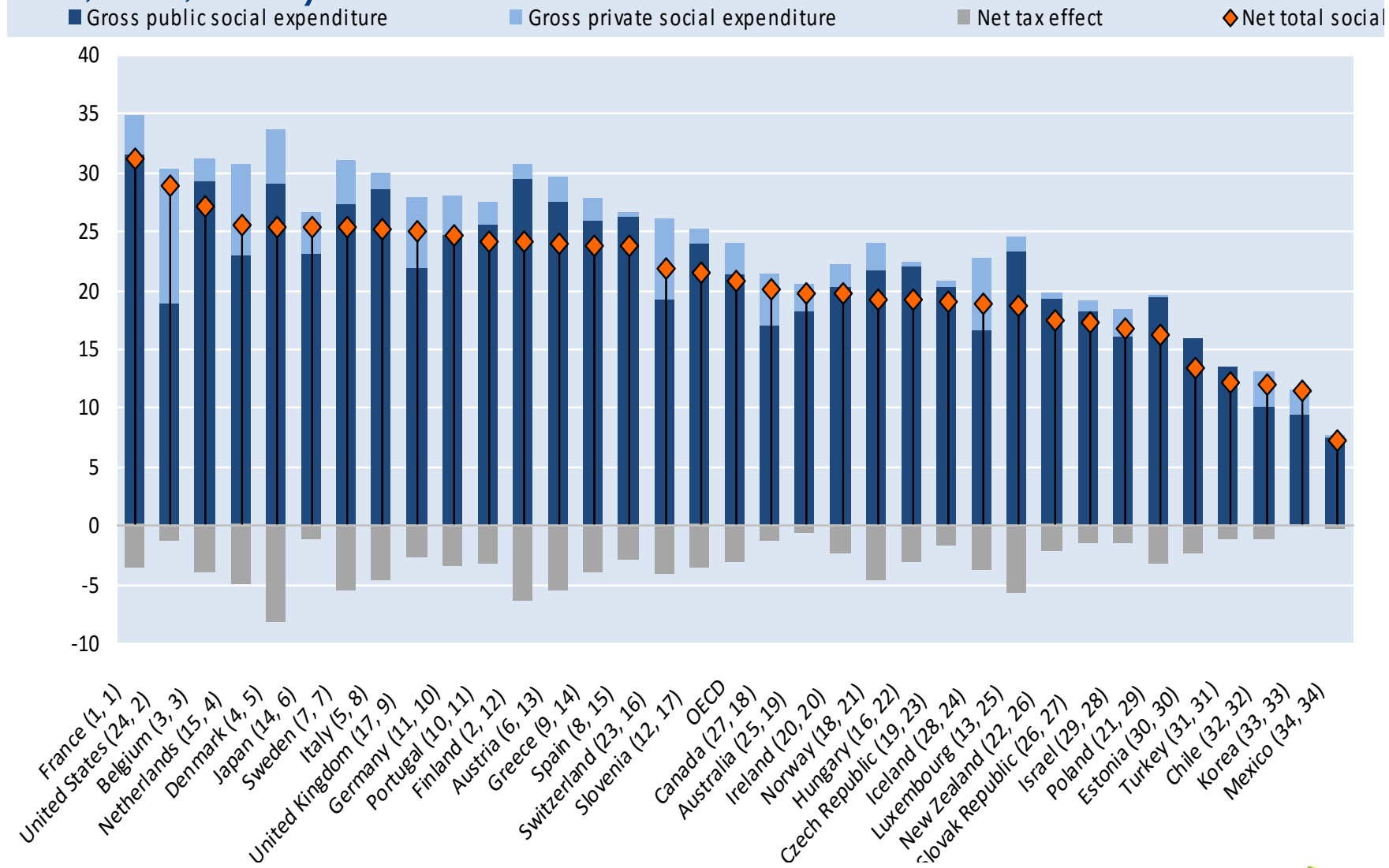
Globalisaatio, ilmastonmuutos ja eriarvoisuus

- Ilmaston muutos on ihmisen aiheuttama hyvin monimutkainen ulkoisvaikutus.
- Se on alkuperältään ja vaikutuksiltaan globaali.
- Nick Stern (Stern Review 2006, Stern 2015): *Ilmastonmuutos on markkinoiden suurin epäonnistuminen.*
- Ilmastonmuutoksen suurimmat kärsijät ovat maapallon köyhimmät asukkaat.
- Ilmastonmuutos käynnistää (käynnistänyt) muuttoliikkeen
- Työvoiman liikkuvuus: globaalit tuloerot vs kansalliset tuloerot

Pohjoismainen yhteiskuntamalli ja globalisaatio

- Kriitikot: hyvinvointivaltio on tuhonnut ponnistelujen ja palkintojen välisen yhteyden heikentämällä työnteon, säästämisen ja yrittäjyyden vetovoimaa.
- Sosiaalimenojen supistaminen on sopinut hyvin Euroopassa 1990-luvulla hallitsevaan asemaan tulleen finanssikonservatismiin ja nyt Euro-kriisin hoidossa käytetyn austerity - politiikan kanssa.
- Onko pohjoismainen yhteiskuntamalli tuomittu katoamaan?
- Onko ratkaisu sosiaalimenojen yksityistämisessä?
- Ei ainakaan seuraavan kuvion perusteella!

Sosiaalimenot % BKT:sta sekä julkiset että yksityiset OECD maissa (From gross public to total net social spending, as a percent of GDP at market prices, 2013, OECD)

Globaalin yhteistyön tarve: Kosmopoliittinen vai kansallinen näkökulma

- Nyt kun globaalia yhteistyötä eniten tarvittaisiin, poliittinen kannatus sille tällä hetkellä näyttää kohtalokkaasti hiipuvan .
- Esimerkiksi fiskaalista integraatiota Euro-alueella (yhteisvastuusta) karsastetaan olettamalla ennakkoon, että tiedämme etukäteen ketkä ovat maksajia ja ketkä avunsaajia.
- Tällä perusteella ei olisi olemassa yhtään vakuutusjärjestelmää